

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1404/22-E

Název	Základní škola Ústí nad Orlicí, Komenského 11
Sídlo	Komenského 11, 562 01 Ústí nad Orlicí
E-mail	zskome.uo@uokome.cz
IČO	75 018 365
Identifikátor	600 104 699
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Radek Škarka
Zřizovatel	město Ústí nad Orlicí
Místo inspekční činnosti	Komenského 11, Ústí nad Orlicí Na Štěpnici 222, Ústí nad Orlicí
Termín inspekční činnosti	27. a 29. 9. a 3. 10. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Ústí nad Orlicí, Komenského 11 vykonává činnost základní školy a školní družiny. V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 431 žáků ve 20 třídách, z toho bylo evidováno 92 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, 11 z nich se vzdělává podle

individuálního vzdělávacího plánu, dva z nich z důvodu mimořádného nadání. Ve škole se vzdělává 29 žáků s odlišným mateřským jazykem. Zájmové vzdělávání probíhá v pěti odděleních školní družiny. V době inspekce bylo přihlášeno 123 žáků, zbývá 27 volných míst (kapacita 150 žáků). Stravování žáků je zajištěno v samostatné školní jídelně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy má dlouholeté zkušenosti pedagogické i řídicí. Při plánování činnosti vychází z reálné koncepce stanovené na čtyřleté období. V ní jsou zakotveny konkrétní cíle rozvoje pro jednotlivé oblasti činnosti školy. S koncepcí jsou zaměstnanci školy seznámeni, sami se na její tvorbě podílejí. Organizační struktura školy je funkční i s ohledem na uspořádání školy, dvě budovy základní školy a budova pro zájmové vzdělávání. Na začátku tohoto školního roku došlo k výměně na pozicích zástupkyň ředitele, které se v době inspekce ve svých funkcích teprve zapracovávaly. Spolu s ředitelem tvoří úzké vedení školy, které s ohledem na efektivní naplňování stanovených cílů se pravidelně každý týden schází k řešení aktuálních záležitostí. V rámci širšího vedení se zúčastňují jednání vedoucí vychovatelka školní družiny a speciální pedagožka za účelem řešení školní družiny a žáků s potřebou podpory při vzdělávání. Pro zkvalitňování činnosti a rozhodovací procesy v pedagogické práci jsou pro vedení školy účinnou podporou práce metodických orgánů a poradní funkce pedagogické rady. Přenos informací uvnitř školy je funkční, operativní prostřednictvím školního informačního systému na sdíleném disku a intranetu v mobilním telefonu, který je využíván k předávání aktuálních informací i zákonným zástupcům žáků.

Pedagogický sbor prochází generační obměnou, v letošním školním roce nastoupilo pět nových pedagogů, z toho čtyři absolventi a jedna učitelka z jiné školy. Vedení školy jim poskytuje systematickou podporu stanovením uvádějícího kolegy pro jejich předmětovou specializaci a kulturu školy, ředitel školy je jim k dispozici v ostatních záležitostech. Metodickou podporu učitelům poskytuje ředitel školy a delegoval ji také na výchovnou poradkyni a speciální pedagožku. Kontrolní a hospitační činnost nebyla do doby inspekce realizována, vzhledem k minimálním zkušenostem obou nových zástupkyň. Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťuje celkem pět vychovatelek, jedna z nich zatím bez požadované kvalifikace (částečný pracovní úvazek). Jasnou představu o řízení a obsahu zájmového vzdělávání má vedoucí vychovatelka, která působí krátce ve své funkci.

V tomto školním roce zajišťuje podporu pedagogům a žákům celkem osm asistentek pedagoga včetně školní asistentky. Jejichž činnost koordinuje speciální pedagožka. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zakotveno v plánu práce na konkrétní školní rok, v uplynulém školním roce absolvovali pedagogové vzdělávací akce většinou podle vlastního zájmu. Z dostupné nabídky pro školní družiny využily vychovatelky semináře zaměřené např. na problémové chování žáků nebo kreativitu ve výtvarné výchově.

Vedení školy se daří udržovat spolupráci s dobrovolným spolkem *Sdružením rodičů a přátel školy*, který organizačně i finančně podporuje mimoškolní aktivity. Přínosná je činnost žakovského parlamentu, který se podílí na vytváření školních pravidel. Spolupráce se zřizovatelem je funkční, podle finančních možností přispívá i na různé projekty a školní akce. Přínosná je spolupráce s okolními základními školami, žáci se společně účastní různých soutěží a mimoškolních aktivit. Další zkušenosti a poznatky žáci získávají v preventivních projektech i moderní přírodovědné a polytechnické výuce v místních středních školách.

Materiální podmínky školy umožňují naplňovat očekávané výsledky vzdělávání stanovené ve školním vzdělávacím programu. Od poslední inspekce se zlepšily, byla modernizována

odborná učebna chemie, obnoveno bylo vybavení digitální technikou, pořízeny byly notebooky pro učitele, postupně se obnovil nábytek v učebnách, proběhla rekonstrukce sociálních zařízení. Od 1. 10. 2021 škola pro žáky 2. stupně využívá novou tělocvičnu v Domě dětí a mládeže. Přetrvává skutečnost, že před hlavním vchodem do školy zůstává popraskaná dlažba, která představuje riziko úrazu pro žáky a zaměstnance školy. Dílčím problémem jsou prostorové podmínky pro školní družinu, vyhrazené prostory ve dvou kmenových třídách příliš nepříspěívají k účinné relaxaci žáků po vyučování.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka je realizována podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola pro život* s cílem utvářet a rozvíjet klíčové kompetence žáků pro další vzdělávání. Zájmové vzdělávání probíhá podle *Školního vzdělávacího programu pro školní družinu*. Během školní docházky si žáci mohou vybrat z velkého množství volitelných předmětů. Kromě anglického jazyka se vyučuje od 7. ročníku německý a ruský jazyk, jako druhý cizí jazyk. Ve spolupráci s Římskokatolickou církví je ve škole vyučován nepovinný předmět náboženství, o který mají žáci stálý zájem (v loňském školním roce se účastnilo 35 žáků školy).

Ve výuce na prvním stupni byli žáci ve většině hospitovaných hodin vhodným způsobem motivováni k dosažení stanovených výukových cílů. Častý byl frontální způsob výuky doplňovaný účelnou samostatnou prací žáků. Občas byla zařazena skupinová práce nebo práce ve dvojicích. V menší míře byly rozvíjeny postoje žáků. Jejich zájem o učivo učitelé v některých hodinách podporovali názornými pomůckami a z části i multimediálními prostředky, které ale žáci samostatně využívali jen málo. Ojedinele byla výuka diferencovaná pro podporu nadaných žáků nebo jejich případný zájem o určité téma. Nároky kladené na žáky byly přiměřené a srozumitelné. Přítomné asistentky pedagoga podporovaly žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. dovysvětlení zadání, pomoc s orientací v textu, usměrňování pozornosti) a podle výukové situace ve třídě i ostatní žáky. Méně příležitostí měli žáci v závěru hodin ke zhodnocení vlastní práce, případně svého pokroku. Alespoň některým žákům učitelé poskytovali zpětnou vazbu využitelnou k jejich dalšímu učení. Atmosféra ve všech hodinách byla klidná a přátelská. V některých hodinách byly zaznamenány i pohybové chvíle pro udržení pozornosti žáků.

Hospitované hodiny na druhém stupni vzdělávání vykazovaly několik společných znaků. V úvodu učitelé sdělovali cíl hodiny nebo vyplynul v jejím průběhu, vhodně motivovali žáky k učení, atmosféra byla velmi přátelská, komunikace mezi žáky a učiteli otevřená s respektem k nastaveným pravidlům. Frontální forma výuky převažovala, ale většinou směřovala k naplnění stanoveného cíle. Učitelé poskytovali žákům dostatečně velký prostor pro vyjádření jejich zkušeností a názorů, vedli žáky k účelnému propojování vědomostí z jiného předmětu. V některých hodinách podporovali žáky k vyvozování a porovnávání faktů získaných z různých zdrojů, neposkytovali žákům pouze hotové informace. Zařazeny byly přínosné činnosti ve dvojicích a skupinách, žáci samostatně pracovali na zadaném úkolu, vyměňovali si názory a většinou dokázali najít shodu ve výsledku, který pak prezentovali před kolektivem spolužáků. Zaznamenána byla i kvalitní práce s chybou. Výklad učitele byl často a účelně podporován elektronickou prezentací učiva s cílem usnadnit žákům pochopení učiva názorností. Při kladení dobře formulovaných otázek žákům byli učitelé velmi trpěliví, poskytovali dostatek času pro nalezení odpovědi. S ohledem na přítomnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s odlišným mateřským jazykem byla v některých sledovaných hodinách přítomna asistentka pedagoga, její podpora byla přínosem nejen pro žáka s potřebou podpůrných opatření, ale pro ostatní žáky třídy.

Učitelé se ojedinele individuálně věnovali žákům s odlišným mateřským jazykem. V jedné z nich dokázal žák s odlišným mateřským jazykem srozumitelně prezentovat výsledky samostatné práce celé skupiny v českém jazyce. V hodině anglického jazyka žáci komunikovali s učitelem ve vyučovaném jazyce a prokazovali velmi dobré jazykové dovednosti a porozumění. V případě výuky druhého cizího jazyka byla u žáků zřejmá vysoká obtížnost v pochopení odlišného písma (azbuka), ale využití metody je dovedly ve výsledku k osvojení základních komunikačních pojmů. Při tělesné výchově většina žáků projevovala zájem o disciplínu, i když s rozdílnými výsledky. Zhodnotit míru dosažení stanoveného cíle se dařilo ojedinele.

Průběh činností ve školní družině odpovídal cílům zájmového vzdělávání a obsahově byl v souladu s celoročním plánem. Žáci měli po dopoledním vyučování dostatek času na odpočinek, pohybovou relaxaci i rozvoj nadání při různých aktivitách. Přístup vychovatelek k žákům byl empatický a vstřícný s ohledem na individuální potřeby žáků. Pro jejich zdravý rozvoj je zařazován denní pobyt venku na školní zahradě a sportovišti, procházky v okolí školy nebo v městském parku. Vychovatelky pro žáky připravují řadu tematických vzdělávacích a kulturních akcí, krátké výlety, různé soutěže a zařazují návštěvy filmových představení pro školní družiny ve městě.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Získané vědomosti a dovednosti žáků učitelé průběžně sledují a ověřují obvyklými hodnoticími nástroji, výsledky zaznamenávají formou klasifikace nebo slovního hodnocení (zejména u žáků s odlišným mateřským jazykem). Celkové i individuální výsledky vzdělávání jsou vyhodnocovány pravidelně za každé čtvrtletí školního roku zejména při jednání pedagogické rady. Hodnocením žáků z hlediska nastavených pravidel se částečně zabývají také metodická sdružení a předmětové komise. Průběžné a souhrnné výstupy výsledků škola eviduje v elektronickém systému školy, do kterého mají přístup zákonní zástupci žáků. Kromě toho získávají více podrobných informací o vzdělávání svého dítěte při konzultacích s učiteli nebo na třídních schůzkách.

Z analýzy výsledků vzdělávání za obě pololetí školního roku 2021/2022 vyplývá, že celkové hodnocení žáků na prvním stupni v prvním až třetím ročníku má motivační charakter, celkově většina žáků prospívá s vyznamenáním (pouze jeden žák neprospěl). Na druhém stupni byla vzhledem ke zvýšeným požadavkům na žáky úspěšnost nižší, pozitivním zjištěním je více než jedna třetina žáků s vyznamenáním (pět žáků neprospělo). Kázeňská opatření jsou udělována častěji, pochvaly nejsou opomíjeny. Podíl neomluvených hodin na celkové absenci byl minimální.

Škola se pravidelně účastní velkého počtu soutěží a olympiád, které jsou velmi dobrým porovnáním vědomostí a dovedností s ostatními žáky jiných škol, je motivačním přínosem z hlediska konkurence v různých oborech. V tomto školním roce se zatím nerealizovaly nebo nebyly ukončeny vědomostní a sportovní soutěže. S ohledem na termín inspekce proběhl pouze Matematický klokan a Matematická olympiáda.

Velmi zdařilým projektem posledních let je výroba nástroje a výuka hry na hudební nástroj ukulele. Žáci 6. ročníku si sestavují ze stavebnice ukulele, v rámci předmětu hudební výchova jej naladí a učí se na něj hrát. Na konci školního roku pak mají společné vystoupení pro zaměstnance školy, spolužáky i pro veřejnost. Cílem tohoto projektu je snazší adaptace žáků na školu a vyvolání zájmu o hru na nástroj i v budoucím životě.

Dlouhodobě dobré jméno školy a pravidelné úspěchy zajišťují škole dva pěvecké soubory *Písnička* a *Zlatý klíček*. Škola organizováním četných kulturních a sportovních programů ve městě přispívá k udržování povědomí o škole směrem k veřejnosti.

Poradenské služby ve škole jsou zajišťovány prostřednictvím dvou výchovných poradkyň (na prvním i druhém stupni). Rozdělení kompetencí se promítalo v pečlivě vedené dokumentaci a evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, v kvalitně poskytovaném kariérovém poradenství a dobře fungující spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. Z poskytovaných podpůrných opatření je přínosná zejména podpora žáků prostřednictvím asistentů pedagoga a nastaveným plánem pedagogické podpory, které jsou pravidelně vyhodnocovány. Pro žáky ohrožené školním neúspěchem i pro ostatní žáky škola zajišťuje individuální konzultace a doučování. Vyhodnocování podpůrných opatření probíhá účelně ve spolupráci třídního učitele a speciální pedagožky. Pracovnice školního poradenského pracoviště se scházejí podle potřeby, minimálně jednou týdně, v případě potřeby i s třídním učitelem. Speciální pedagožka významnou měrou přispívá ke kvalitnímu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami pravidelnými návštěvami ve výuce a vyhodnocováním účinnosti poskytovaných podpůrných opatření.

Oblast prevence rizikového chování je v kompetenci školní metodičky, jež plánuje a zajišťuje preventivní programy s ohledem na aktuální situaci a chování žáků. O účinnosti uskutečňovaných aktivit vypovídá nízký počet řešených rizikových případů. Škole se daří úspěšně zvládat rizikové chování žáků. Šíře těchto aktivit podstatných pro rozvoj dovedností žáků byla v posledních dvou školních letech omezena epidemiologickými opatřeními. Preventivní okruhy se prolínají výukou jednotlivých předmětů, směřují k osvojení zdravého životního stylu žáků, k rozvoji jejich osobnosti a k dodržování společenských pravidel.

Závěry

Vývoj školy

- Personální změny ve vedení školy a složení pedagogického sboru,
- zlepšení materiálních podmínek ve škole.

Silné stránky

- Vzájemné velmi dobré vztahy mezi pedagogy a žáky, na kterém vedení školy soustavně pracuje.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Chyběla diferenciací zadávaných úkolů směrem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami,
- vyhrazené prostory pro činnost školní družiny ve dvou kmenových třídách nepřispívají k účinné relaxaci žáků po vyučování,
- plán kontrolní a hospitační činnosti pedagogického procesu ze strany vedení školy není realizován.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Pro zvýšení efektivity vzdělávacího procesu se více zaměřit na častější využití vzájemné spolupráce žáků na 1. stupni,
- více se věnovat diferenciací zadávaných úkolů směrem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným,

- více se zaměřit na vyhodnocování stanovených výukových cílů hodiny v jejich závěru,
- promyslet další možnosti zlepšení prostorových podmínek pro školní družinu mimo kmenové třídy,
- realizovat plán kontrolní a hospitační činnosti s cílem poskytovat pedagogům účinnou zpětnou vazbu ke zlepšení jejich práce.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis ze školského rejstříku ze dne 27. 9. 2022
2. Vnitřní řád školní družiny platný ve školním roce 2022/2023, s platností od 1. 9. 2021
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2019
4. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině platný pro školní rok 2022/2023
5. Koncepce rozvoje školní družiny 2020-2021, 2020-023 ze dne 1. 9. 2021
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola pro život“ (včetně dodatku) platný ve školním roce 2022/2023
7. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023
8. Rozvrh hodin tříd a učitelů ve školním roce 2022/2023
9. Dokumentace k poskytování poradenských služeb a prevenci ve škole vedená ve školním roce 2022/2023
10. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2022/2023
11. Koncepce rozvoje školy 2022 až 2025, schválená pedagogickou radou dne 31. 8. 2022
12. Plán práce na školní rok 2022/2023, ze dne 30. 8. 2022 (včetně přílohy pro pedagogické pracovníky)
13. Přehled prospěchu tříd za školní rok 2021/2022
14. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-979/15-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Hana Rozsypalová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Hana Rozsypalová v. r.

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

Mgr. Erik Landeckí v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

Mgr.Bc. Jaroslava Zemánková, školní
inspektorka

Mgr.Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

V Pardubicích 21. 10. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Radek Škarka, ředitel školy

Mgr. Bc. Radek Škarka v. r.

V Ústí nad Orlicí 31. 10. 2022